

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ВЕЛИЧИН У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Н. П. Листонад

Формування у молодших школярів математичної компетентності залежить від засвоєння ними таких спеціальних понять, якими є поняття числа й величини. Саме ці поняття складають основу змісту навчальних програм. Перелік величин, що вивчаються в початковій школі, є стійким протягом тривалого часу – довжина, маса, час, вартість, площа, швидкість.

Відомо, величини розглядаються не тільки в освітній галузі «Математика», але й в інших: «Технології», «Мистецтво», «Природознавство», «Громадянська освіта», «Фізична культура». Вивчення величин на уроках математики сприяє створенню математичного апарату для використання їх в зазначених дисциплінах. Таким чином, уміння працювати з величинами стає загальнонавчальною навичкою, тобто компетентністю, яка сприяє формуванню цілісної картини світу, максимально наближеною до життя, вмінню бачити його зв'язки й різноманітності, позбутися фрагментарності засвоєних знань й окреслити широкий контекст навчання.

Впровадженню компетентнісного підходу до формування понять величин сприяє система компетентнісно орієнтованих завдань, що оперують поняттям «величина». Засвоєння основних ознак величин досягається за допомогою використання різних практичних завдань пізнавального характеру, що представляють свого роду проблемні ситуації, розгляд яких дозволяє підвести учнів до самостійних висновків.

У навчальний процес початкової школи впроваджено навчальні посібники, мета яких реалізація компетентнісного підходу. Основною особливістю компетентнісно орієнтованих завдань є отримання пізнавального результату. Для багатьох з них характерна нестандартна структура (обов'язкова наявність надлишкових, відсутніх або суперечливих даних в умові завдання, що призводить до об'ємного формулювання його умови), можливість вирішення декількома способами (різна ступінь раціональності), при цьому інші способи можуть бути невідомі учням, і їх потрібно сконструювати. Всі завдання містять числові дані, які відповідають дійсності, наприклад, ціни на товари, маса предметів, вимірювання географічних об'єктів, споруд, спортивні досягнення тощо. Особлива увага під час укладання завдань приділяється позитивній педагогічній спрямованості їх змісту, зокрема, спрямованість на виховання патріота і громадянина (історичні події нашої країни, рекорди українських спортсменів та ін.), спрямованість на виховання моральності або на прищеплення етичних норм, спрямованість на розвиток математичного мислення та мовлення.

Засвоєння знань про величини відбувається в діяльності через необхідність учня розв'язати конкретну життєву чи змодельовану наближену до життя ситуацію.